

EELHINNANG

Keskkonnaamet annab keskkonnamõju hindamise (edaspidi *KMH*) eelhinnangu arendaja esitatud ja muu asjakohase teabe alusel ning lähtudes kavandatavast tegevusest, selle asukohast ning eeldatavast keskkonnamõjust (keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) § 61 lg 3). Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded on kehtestatud keskkonnaministri 16.08.2017 määrusega nr 31 „Eelhinnangu sisu täpsustatud nõuded“ (edaspidi *määrus nr 31*).

1. Kavandatav tegevus

1.1. Tegevuse iseloom ja maht

GTP OÜ (registrikood 17169312; edaspidi ettevõtte) tegevuse eesmärgiks on jäätmete käitlemine ja saasteainete viimine paiksest heiteallikast välisõhku. Ettevõtte jäätmekäitluskoht asub aadressil Uikala prügila, Kukruse küla, Toila vald, Ida-Viru maakond (katastritunnus: 32002:001:0371).

Kinnistu sihtotstarve on 100% jäätmevõimaldaja maa. Käitise territoorium asfalteeritakse. Tootmisestruktuuride jaoks rajatakse alale u 25x25 m angaar, mis tagab, et tootmisüksus on sademete eest kaitstud. Välisteritooriumi sademeveed juhitakse olemasolevasse sademevee kogumissüsteemi.

Käitises võetakse vastu plastijäätmeid, mis hoiustatakse välipplatsil konteinerites või pakitult ning rajatavas angaaris konteinerites, lasudes või pakitult.

Vajadusel enne pürolüüsi plastijäätmed purustatakse ning segatakse eri jäätmekoodidega plastid, et saada vajalike omadustega jäätmesegu vastavalt plastiliigile.

Plastijäätmete käitlemiseks kasutatakse hapnikuvaba termolüüsi ehk pürolüüsi. Pürolüüsi tagajärjel tekkiv gaasistunud aine suunatakse kondensatsiooniks kasutatavasse torustikku. Torustikus gaas suures osas jahtumisel kondenseerub ja sellest moodustub süsteemi toodanguks oleva mineraalvaha/õli, mida on võimalik kasutada keemiatööstuses toorainena. Pürolüüsi tulemusel tekib väljundina lisaks tahke jääk. Järelejäänud gaas suunatakse tagasi põletisse.

Planeeritav tegevuse käitlusmaht on kuni 50 tonni ööpäevas ja 18 000 tonni aastas.

1.2. Tegevuse seos asjakohaste strateegiliste planeerimisdokumentidega ning lähipiirkonna praeguste ja planeeritavate tegevustega

[Eesti keskkonnastrateegia aastani 2030](#) on keskkonnavaldkonna arengustrateegia, mis juhindub Eesti säästva arengu riikliku strateegia "Säästev Eesti 21" põhimõtetest ja on katusstrateegiaks kõikidele keskkonna valdkonna alavaldkondlikele arengukavadele, mis peavad koostamisel või täiendamisel juhinduma keskkonnastrateegias toodud põhimõtetest. Keskkonna valdkond hõlmab nii sisult, ulatuselt kui ka spetsiifikalt väga erinevaid alavaldkondi, seetõttu on nende sihipärase arengu kavandamiseks vastavate alavaldkondade koostamine vajalik ja põhjendatud ka keskkonnastrateegia kui üldisema raamdokumendi olemasolul.

"[Eesti keskkonnastrateegia aastani 2030](#)" eesmärk jäätmevaldkonnas on järgmine: aastal 2030 on tekkivate jäätmete ladestamine vähenenud 30% ning oluliselt on vähendatud tekkivate jäätmete ohtlikkust. Eesmärgiks on määratleda pikaajalised arengusuunad looduskeskkonna hea seisundi hoidmiseks, lähtudes samas keskkonna valdkonna seostest majandus- ja sotsiaalvaldkonnaga ning nende mõjudest ümbritsevale looduskeskkonnale ja inimesele. Keskkonnastrateegia põhimõtted: säästev areng, keskkonnakahjustuste ennetamine ja vältimine, jäätmehoolduse integreerimine teiste eluvaldkondade ja loodusvarade kasutamisega. Tegevuse käigus suunatakse plastijäätmed taaskasutamisele, mistõttu väheneb vajadus jäätmete ladestamiseks. Seega täidab tegevus sätestatud eesmärgi.

[Riigi jäätmekava 2023-2028](#) peamine eesmärk on korrastada ning korraldada jäätmehooldust süsteemselt valdkonna kõigil tasanditel, ühtlustada eesmärgid riigi kui terviku jaoks, seada sihid ja ülesanded kohalikele omavalitsustele, ettevõtjatele, tootjatele ja elanikkonnale. Riigi jäätmekava strateegiline eesmärk on jäätmehierarhia põhimõtte rakendamine ja ringmajandusele ülemineku soodustamine tõhusama ja efektiivsema jäätmekäitluse abil.

Riigi jäätmekava kolm põhisammast/strateegilist eesmärki:

- kestlik ja teadlik tootmine ja tarbimine ning jäätmetekke vältimise ja korduskasutuse edendamine;
- ohutu materjaliringluse suurendamine;
- jäätmekäitlusest tulenevate mõjudega arvestamine ning nende vähendamine nii inim- kui ka looduskeskkonnale tervikuna.

Uuel perioodil on olulisele kohale tõusnud ringmajanduse edendamine ja kliimamuutustega võitlemine.

[Toila valla üldplaneeringu](#) alusel asub ettevõtte kavandatud jäätmekäitluskoht jäätmekäitluse maa-alal. Seega ei ole planeeritav tegevus vastuolus lähipiirkonna planeeritavate tegevustega. Kinnistu sihtotstarve on 100% jäätmehooldla maa.

Taotletav tegevus on kooskõlas eelnimetatud strateegiliste planeerimisdokumentidega. Ettevõtte tegevuse käigus taaskasutatakse plastijäätmeid ning toodetakse mineraalvaha/õli, mida saab kasutada toorainena keemiatööstuses.

1.3. Ressursside, sealhulgas loodusvarade, nagu maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, näiteks loomastik ja taimestik, kasutamine

Kavandatud tegevuse käigus loodusvarasid ega loodusressursse ei kasutata.

1.4. Tegevuse energiakasutus

Energiat kasutatakse jäätmete transpordil, laadimisel ja käitlemisel niivõrd, kui seda vajab tegevuseks kasutatav tehnika ja seadmed. Tegevusega kaasnev energiakulu ei põhjusta olulisi ebasoodsaid mõjusid.

1.5. Tegevusega kaasnevad tegurid, nagu heide vette, pinnasesse ja õhku ning müra, vibratsioon, valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Eesti põhjavee kaitstuse (1:50 000) kaardi järgi asub planeeritav jäätmekäitlusala nõrgalt kaitstud põhjavee alal. Ettevõtte hakkab jäätmeid käitlema asfalteeritud pinnakattega alal ning osaliselt angaaris, mis välistab sademevee kokkupuute jäätmetega. Sademeveed juhitakse olemasolevasse Uikala prügila sademevee kanalisatsiooni. Sellest tulenevalt ei ole ette näha ettevõtte tegevuse käigus kaasnevat heidet vette ja pinnasesse.

Ettevõtte tegevusega ei kaasne eeldatavalt sellist saasteainete heidet välisõhku, mis põhjustaks pöördumatuid muutusi antud piirkonnas ning häirida ümbruskonda. Plastijäätmete purustamine ja pürolüüs ei tekita saasteaineid sellises koguses, mis ületaks keskkonnaministri 14.12.2016 määrus nr 67 „Tegevuse künnisvõimsused või saasteainete heite künniskogused, mille korral on käitise tegevuse jaoks nõutav õhusaasteluba” lisas toodud künniskoguseid. Kliimale eeldatavalt olulist keskkonnamõju ei teki.

Kavandatava tegevuse käigus võib tekkida müra ning tolmu jäätmete transpordil ja purustamisel. Eeldatavasti jääb tegevusest tulenev müra ning tolm normi piiresse ning ei tekita olulist mõju lähedalasuvatele elanikele. Ettevõttel on kohustus jälgida, et tegevusega ei ületataks keskkonnaministri 16.12.2016 määrusega nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ kehtestatud müra normtasemeid.

Eeldatavalt ei tekita ettevõtte tegevus olulist vibratsiooni. Samuti ei kaasne eeldatavalt valguse, soojuse, lõhna ja kiirguse reostust ettevõtte tegevusest ümbruskonnale.

Käitluskohas ei tegeleta jäätmete bioloogilise töötusega. Ettevõtte tegevuse käigus ei ole ette näha lõhnahäirinu teket.

Ettevõtte tegevuse mõju lokaalne ega ulatu käitluskoha piiridest väljapoole.

1.6. Tekkivad jäätmed ning nende käitlemine

Pürolüüsi protsessis tekkiv jääk (koks) juhitakse kruvikonteineri abil kogumismahutisse ning antakse üle jäätmekäitlejatele. Seni kuni ei ole tõendatud jäätmete ringlussevõtt jääb pürolüüsi protsessis tekkiv saadus (mineraalvaha/õli) jäätme staatusesse ning seda tohib käitlemiseks üle anda vaid vastavat keskkonnaluba omavale ettevõttele.

1.7. Tegevusega kaasnevate avariilukordade esinemise võimalikkus, sealhulgas heite suurus

Võimalikuks avariilukorras võivad olla seadmete purunemised ja kemikaalide maha valgumine. Ettevõtte peab järgima ettenähtud ohutusnõudeid, ettevõtte töötajad peavad olema läbinud vastava koolituse ning kasutatavad seadmed peavad vastama selleks tööks kehtestatud tehnilistele nõuetele. Käitluskoht varustatakse absorbendiga. Juhul kui ettevõtte kasutab tehniliselt korras seadmeid ja koristab maha valgunud kemikaalid koheselt absorbendiga, on

selliste õnnetuste juhtumine vähetõenäoline. Käitluskohat asfalteeritakse, mis välistab kemikaali imbumise pinnasesse.

1.8. Tegevuse seisukohast asjakohaste suurõnnetuste või katastroofide oht, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide oht teaduslike andmete alusel

Jäätmeseaduse tähenduses on suurõnnetus tegevuskohal kaevandamisjäätmete käitlemise käigus tekkiv juhtum, mis kujutab otsekohe või aja jooksul tegevuskohal või mujal ilmnevat tõsist ohtu inimese tervisele või keskkonnale.

Kemikaaliseaduses (edaspidi *KemS*) on mõiste suurõnnetus defineeritud nii avamerel nafta- ja gaasiammutamisprotsesside kontekstis (§ 19) kui ka ohtliku ettevõtte ja suurõnnetuse ohuga ettevõtte peatükis. Viimasel juhul on suurõnnetus ettevõtte töö kontrolli alt väljumisest tingitud ohtliku kemikaali ulatuslik leke, tulekahju või plahvatus, mis kohe või tulevikus põhjustab raskeid tagajärgi inimese elule, tervisele või keskkonnale käitise sees või väljaspool seda ning mis on seotud ühe või mitme ohtliku kemikaaliga (§ 21 lg 6). Samuti on *KemS* defineeritud mõisted oht (ohtliku kemikaali või olukorra olemuslik omadus, mis võib põhjustada kahju inimese elule, tervisele või keskkonnale) ning risk (tagajärje ilmumise tõenäosus teatud aja jooksul või teatud asjaolude korral).

Mõiste „katastroof“ on defineeritud hädaolukorra seaduses (§ 19 lg 2) ning selle all mõistetakse eelkõige inimtegevusest põhjustatud ulatuslikku õnnetust või avariid või muu samasuguse mõjuga sündmust, sealhulgas elutähtsa teenuse raskete tagajärgedega või pikaajaline katkestus. Ettevõtte ei kuulu suurõnnetuse ohuga ettevõtete hulka. Lisaks ei käita ettevõtte kaevandamisjäätmehoidlat.

Kliimamuutusest põhjustatud suurõnnetuse või katastroofi oht on väike, sest käitis ei asu üleujutataval alal ega ühegi suure veekogu lähedal, kus saaks veetase ohtlikult tõusta. Ettevõtte tegevusega ei ole ette näha suurõnnetuste või katastroofide, sealhulgas kliimamuutustest põhjustatud suurõnnetuste või katastroofide ohtu.

2. Kavandatava tegevuse asukoht ja mõjutatav keskkond

2.1. Olemasolev ja planeeritav maakasutus ning seal toimuvad või planeeritavad tegevused

Käitluskohaks oleva kinnistu sihtotstarve on 100% jäätmevõimaldama maa. Käitluskohat ümbruses asuvad maatulundusmaa sihtotstarbega kinnistud. Elamumaid käitluskoha läheduses ei asu. Lähim elamu (Uikala külas) jääb käitluskohast enam kui kilomeetri kaugusele kirde suunas.

Keskkonnaametile teadaolevalt ei planeerita lähikonnas olulist maakasutuse muutust. Jäätmevõimaldama maa sihtotstarve on sobilik jäätmekäitluseks.

2.2. Alal esinevad loodusvarad, sealhulgas maa, muld, pinnas, maavara, vesi ja looduslik mitmekesisus, nende kättesaadavus, kvaliteet ja taastumisvõimes

Ettevõtte territooriumil ei esine loodusvarasid. Olulist täiendavat mõju pinnasele ei ole ette näha. Olemasoleva pinnase seisundit ei muudeta.

Põhjavesi selles piirkonnas Eesti Geoloogiakeskuse Eesti põhjavee kaitstuse kaardi (1:50 000) alusel asub käitluskohast nõrgalt kaitstud põhjavee alal. Sademeveed suunatakse Uikala prügila sademevee kogumissüsteemi.

Eesti looduse infosüsteemi (EELIS) andmetel ei esine käitluskohas maavarasid. Looduslikku mitmekesisust käitluskohas ei esine.

Olulist maakasutuse muutust kavandatava tegevusega kaasnevana ette ei ole näha. Kuna tegu on jäätmekäitlusmaaga, kus ei saa täielikult välistada pinnases kõrgendatud saasteainete sisaldust, siis võib ala kasutust jäätmekäitluseks (võrreldes näiteks elamu- või ärialana kasutusega) pidada sobilikuks.

2.3. Keskkonna vastupanuvõime, mille hindamisel lähtutakse märgalade, jõeäärsete alade, jõesuudmete, randade ja kallaste, merekeskkonna, pinnavormide, maastike, metsade, Natura 2000 võrgustiku alade, kaitstavate loodusobjektide, alade, kus õigusaktidega kehtestatud nõudeid on ületatud või võidakse ületada, tiheasutusega alade ning kultuuri- või arheoloogilise väärtusega alade vastupanuvõimest

Kavandatava jäätmekäitluskoha territooriumil ei paikne märgalasid, metsi ega looduslikke pinnavorme, mis saaksid jäätmekäitluse tegevuse tõttu mõjutatud.

Keskkonnaregistri andmetel puuduvad kinnistul looduskaitsealised piirangud, Natura 2000 kaitsealad, kaitsealuste liikide kasvupaigad, väärtuslikud kooslused ning teised nähtused, millega kaasneksid looduskaitsealised kitsendused. Lähim kaitseala (Ontika maastikukaitseala) jääb kavandatava jäätmekäitluskoha territooriumist u 2,5 km kaugusele kirde suunas. Käitluskohast u 4 km kaugusel põhja suunas asub Saka-Ontika-Toila maastikukaitseala.

Maa-ameti kaardirakenduse alusel ajaloolised, kultuuriloolised ning arheoloogilised väärtused lähedal asuvatel kinnistutel teadaolevalt puuduvad, seega võimalik negatiivne mõju nimetatud väärtustele puudub.

Ettevõtte taotletava tegevuse mõjuala on lokaalne ega ulatu kaugemale tegevuse asukohast.

2.4. Inimese tervis ja heaolu ning elanikkond

Keskkonnaseadustiku üldosa seaduse (edaspidi *KeÜS*) § 23 lg 1 sätestab, et igaühel on õigus tervise- ja heaoluvajadustele vastavale keskkonnale, millega tal on oluline puutumus ning lg 2 kohaselt on oluline puutumus isikul, kes viibib tihti mõjutatud keskkonnas, kasutab sageli mõjutatud loodusvara või kellel on muul põhjusel eriline seos mõjutatud keskkonnaga.

KeÜS § 3 lg 1 kohaselt on keskkonnahäiring ka selline ebasoodne mõju keskkonnale, mis ei ületa arvulist normi või mis on arvulise normiga reguleerimata. Siiski tuleb võimaliku keskkonnahäiringu tekkimist võimalusel ennetada ning kui see pole võimalik, võtta kasutusele leevendusmeetmed.

Lähim elamu jääb käitluskohast enam kui kilomeetri kaugusele kirde suunas. Ettevõtte kavandatav tegevus toimub olemasolevas jäätmekäitluskohas. Lähialal puuduvad müratundlikud alad.

Termolüüsil tekkiv gaas põletatakse termolüüsiseadme kütusena ja tekkiv suitsugaas seejärel puhastatakse. Sellest lähtuvalt ei ole oodata käitise tegevusega kaasnevat olulist mõju õhukvaliteedile, sh lõhnahäiringu teket. Arvestades ettevõtte tegevuse iseloomu, on tegevuse mõjuala lokaalne ning tegevusega ei kaasne eeldatavalt negatiivseid mõjusid elanikkonnale.

3. Hinnang keskkonnamõju olulisusele

3.1. Mõju suurus

Arvestades käitluskoha asukohta ja tegevuse iseloomu taotletavas käitluskohas ei tekita tegevus eeldatavalt negatiivseid mõjusid keskkonnale. Juhul kui ettevõtte täidab õigusaktidega ning keskkonnavalitsuse määratletud nõudeid, ei oma tegevus ümbritsevale keskkonnale mõju. Taotletava tegevuse käigus ei teki lõhna, valguse ja kiirgusega seotud häiringuid. Tegevusega võib kaasneda vibratsioon ja müra, kuid eeldatavalt ei ületa müra kinnistu piiril keskkonnaministri 16.12.2016 määruses nr 71 „Välisõhus leviva müra normtasemed ja mürataseme mõõtmise, määramise ja hindamise meetodid“ kehtestatud müra normtasemeid.

3.2. Mõjuala ulatus, näiteks geograafiline ala ja tõenäoliselt mõjutatava elanikkonna suurus

Tegevuse võimalik mõju on lokaalne ning eeldatavalt ei välju käitluskoha piiridest.

3.3. Mõju ilmnemise tõenäosus

Ettevõtte töö aegadel võib esineda müra ja vibratsioon peamiselt jäätmete purustamisel, kuid mõju on lokaalne ja kestab tööde teostamise ajal. Müra võib tekitada ka jäätmete transport ja laadimine.

3.4. Mõju tugevus, kestus, sagedus ja pöördumus

Arvestades käitluskoha asukohta ja kavandatava tegevuse iseloomu taotletavas käitluskohas ei tekita tegevus eeldatavalt täiendavaid negatiivseid mõjusid keskkonnale. Ettevõtte tegevusega ei kaasne eeldatavalt sellist saasteainete heidet välisõhku, mis põhjustaks pöördumatuid muutusi antud piirkonnas ning häirida ümbruskonda. Kliimale eeldatavalt olulist

keskkonnamõju ei teki. Juhul kui ettevõtte täidab õigusaktidega ning keskkonnaloaga sätestatud nõudeid, ei oma tegevus ümbritsevale keskkonnale täiendavat mõju.

3.5. Mõju piiriülesus

Kavandatava tegevusega ei kaasne piiriülest mõju.

3.6. Mõju Natura 2000 võrgustiku alale

Tegevuse mõju ei ulatu Natura 2000 aladeni, kaitsealadeni ega teadaolevate looduskaitsealuste liikide elupaikade ning leiukohtadeni, samuti kaitstavate üksikobjektideni, mistõttu ei oma käitluskoht nimetatud objektidele mõju ega sea ohtu kaitstavate loodusobjektide kaitse eesmärkide saavutamist.

3.7. Kavandatava tegevuse koosmõju muude asjakohaste toimuvate või mõjualas planeeritavate tegevustega

Ettevõtte käitluskoht asub Uikala prügilas, kus tegutseb keskkonnakompleksloa alusel OÜ EKO VIR. Ettevõtte kavandatav jäätmekäitluskoht jääb kinnistu territooriumi edelanurgas asuvale alale, mis ei ole hõlmatud OÜ EKO VIR keskkonnakompleksloaga. Planeeritav käitluskoht asub jäätmekäitluse maa-alal, mis on mõeldud jäätmete käitlemisega tegelemiseks ja kus juba esinevad jäätmekäitluse mõjud. Arvestades ettevõtte tegevuse mahtu ja iseloomu ning asukohta käitluskoha territooriumil, ei ole ette näha ebasoodsate mõjude suurenemist seoses plastijäätmete pürolüüsi tegevuse lisandumisega. Ettevõtete tegevused on ruumiliselt eraldatavad.

Õhukvaliteedi hindamise kord on kehtestatud keskkonnaministri 27.12.2016 määrusega nr 84 „Õhukvaliteedi hindamise kord“. LHK projektis kasutati hajumisarvutuste visualiseerimiseks ja heiteallikate koosmõju leidmiseks infosüsteemi KOTKAS liidestust hajumisprogrammiga Airviro. Keskkonnaamet kontrollis taotluse ja LHK projekti vastavust keskkonnaministri 09.03.2019 määrusele nr 75 „Õhukvaliteedi piir- ja sihtväärtused, õhukvaliteedi muud piirnormid ning õhukvaliteedi hindamispriid¹“.

Käitise tootmisterritooriumil paiknevatest kõigist heiteallikatest kokku ei tohi iga välisõhku väljutatava saasteaine maksimaalne hetkeline heitkogus summaarselt ületada väärtust, mis võib põhjustada õhukvaliteedi piirnormi ületamist väljaspool käitise tootmisterritooriumi (AÕKSi § 94 lg 2).

Ettevõtte välisõhu saastetaseme hajumisarvutustes võeti arvesse järgmise samasse piirkonda kuuluvate ettevõtte heiteallikad: OÜ EKO VIR (registrikood 10548331; keskkonnakompleksluba nr KKL/150026). Kõrgeim kontsentratsioon piirväärtuse suhtes mida saavutatakse koosmõjus, tekib mittemetaansete lenduvate orgaaniliste ühendite osas - 4987 µg/m³, mis moodustab 99,7% antud saasteainete grupele kehtestatud 1 h piirväärtusest.

3.8. Ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalusi

Lähtudes eelnevast ebasoodsa mõju tõhusa ennetamise, vältimise, vähendamise ja leevendamise võimalused-meetmed ei ole vajalikud. Juhul, kui ettevõtte täidab keskkonnaloas seotud tingimusi, ei ole ette näha täiendava ebasoodsa mõju tekkimist.

4. Eelhindangu järeldus

Keskkonnaameti hinnangul puudub kavandataval tegevusel oluline keskkonnamõju, mistõttu keskkonnamõju hindamise algatamine ei ole vajalik järgmistel põhjustel:

1. Käitluskohal puuduvad Natura 2000 võrgustiku alad. Seega on välistatud, et ettevõtte kavandatav tegevus võiks kas üksi või koosmõjus teiste tegevustega avaldada ebasoodsat mõju Natura 2000 võrgustiku alade kaitse-eesmärgiks olevatele liikidele ja elupaikadele. Samuti puuduvad teised kaitstavad loodusobjektid, mistõttu puudub mõju ka nendele.
2. Ettevõtte kavandatava tegevusega ei kaasne olulist keskkonnamõju veele ega välisõhule, samuti ei ületata eeldatavalt piirmäärasid vibratsiooni, müra ja õhusaastatuse osas. Tegevusega ei kaasne koosmõju teiste tegevustega.
3. Kavandatava tegevusega ei kaasne olulist mõju inimeste tervisele, heaolule ja varale, samuti avariiolukordi või suurõnnetusi.

Keskkonnaamet leiab, et lähtudes eelhindangu tulemustest ning KeHJS § 11 lg-st 8¹ puudub vajadus kavandatava tegevuse erisuste ja keskkonnameetmete järele muidu ilmnedava võiva olulise ebasoodsa keskkonnamõju vältimiseks või ennetamiseks (keskkonnaministri 16.08.2017 määruse nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“ § 5 lg 2).